

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ จะเป็นการสรุปผลการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 โดยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1.1 ประชากร ได้แก่

1.1.1 ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 170 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

1.1.2 ครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน จำนวน 3,984 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 จำนวน 34 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 จำนวน 34 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973 : 1088) ได้จำนวนครู-อาจารย์เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน

รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 534 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งผู้วิจัยสร้างตามแนวคิดพื้นฐานในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ของ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ตรวจสอบความครอบคลุมของเครื่องมือ นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับแก้ไขโดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ก่อนนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การส่งและเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจำนวนหนึ่ง และทางไปรษณีย์อีกจำนวนหนึ่ง แบบสอบถามส่งไปจำนวน 534 ฉบับ ได้รับคืนและเป็นฉบับที่สมบูรณ์ใช้ในการวิจัยได้ 483 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.45

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS++

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง เมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นชาย กลุ่มครู-อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นหญิง

2. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี เมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี กลุ่มครู-อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี

3. วุฒิสถูสูงที่สุดทางการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิสถูสูงที่สุดทางการศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ ส่วนใหญ่มีวุฒิสถูสูงที่สุดทางการศึกษาระดับปริญญาตรีเช่นเดียวกัน

4. ประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ระยะเวลา 16 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันระยะเวลา 16 ปีขึ้นไป เช่นเดียวกัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ใน 7 ด้าน ปรากฏผลดังนี้

1. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในโรงเรียน

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน

จากการพิจารณาจำแนกกลุ่มเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 8 ข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. การประกาศเกียรติคุณ และเผยแพร่ผลงานดีเด่นของบุคลากรในโรงเรียน
2. การแจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่างๆ ของโรงเรียนให้ครู-อาจารย์ทราบอย่างสม่ำเสมอ
3. การแจ้งนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียนให้ครู-อาจารย์ทราบ
4. การให้ความสะดวกแก่ครู-อาจารย์ในการติดต่องานและปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียน
5. การให้มีคณะกรรมการร่วมกันกำหนดบทบาท หน้าที่ และขอบเขตงานของแต่ละฝ่าย แต่ละบุคคลอย่างชัดเจน

6. การให้ความช่วยเหลือบุคลากรในโรงเรียนที่ประสบปัญหาในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม

7. การจัดให้มีการพบปะสังสรรค์ เพื่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างบุคลากรในโรงเรียนตามโอกาสอันควร

8. การประเมินผลการปฏิบัติราชการในรูปคณะกรรมการ โดยมีเกณฑ์และข้อมูลที่เป็นหลักฐานอ้างอิง เพื่อให้เกิดความยุติธรรม

มีข้อเสนอแนะเกิดขึ้น ข้อ 8 ที่กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่กลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

2. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน

จากการพิจารณาจำแนกกลุ่มเป็นรายข้อ พบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 8 ข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. การแจ้งระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ
2. การแจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่างๆ ของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ
3. การชี้แจงหลักสูตรการเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ
4. การให้ความร่วมมือและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการของครู-อาจารย์
5. การจัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนเพื่อสร้างความสามัคคี
6. การให้บริการด้านสุขภาพ พละนารมย์ สวัสดิการแก่นักเรียน
7. การแนะแนว และการให้คำปรึกษาหารือกับนักเรียนในด้านต่างๆ
8. การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ประสบปัญหาในด้านต่างๆ

3. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่กลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

จากการพิจารณาจำแนกกลุ่มเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากจำนวน 3 ข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือ เอื้ออำนวยความสะดวกหรือให้การต้อนรับศิษย์เก่าที่มาติดต่อกับทางโรงเรียน
2. การให้บริการแก่ศิษย์เก่าในด้านของอาคาร สถานที่หรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ
3. การให้ความสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ศิษย์เก่าในการจัดกิจกรรมต่างๆ

ส่วนรายข้อที่เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีจำนวน 4 ข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

4. การเชิญศิษย์เก่ามาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนในโอกาสต่างๆ
5. การประกาศเกียรติคุณ และเผยแพร่ผลงานดีเด่นของศิษย์เก่า
6. การติดตามความก้าวหน้า และความเคลื่อนไหวของศิษย์เก่า
7. การส่งข่าวความเคลื่อนไหวต่างๆ ของโรงเรียนให้ศิษย์เก่าทราบ

มีข้อน่าสนใจ เกิด ในข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6 ที่กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่กลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

4. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน

จากการพิจารณาจำแนกกลุ่มเป็นรายชื่อ พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมากจำนวน 5 ชื่อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. การให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครองที่มาติดต่อกับโรงเรียน
2. การแจ้งนโยบายและระเบียบปฏิบัติของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ
3. การรายงานความก้าวหน้าด้านการศึกษาของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ
4. การเชิญผู้ปกครองมาพบกับครูเพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในด้านต่างๆ
5. การขอความร่วมมือ สนับสนุนด้านปัจจัยต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียนจากผู้ปกครอง

ส่วนรายชื่อที่เห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีจำนวน 3 ชื่อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

6. การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อแก้ปัญหาในด้านต่างๆ ของโรงเรียน
7. การเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้ความสามารถมาให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน
8. การจัดให้ครูออกเยี่ยมผู้ปกครองเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีข้อเสนอสังเกต ในข้อ 6 ที่กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่กลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

5. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน

จากการพิจารณาจำแนกกลุ่มเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. การต้อนรับกลุ่มบุคคล หรือสมาคมต่างๆ ที่มาเยี่ยม เยียนโรงเรียน
2. การให้ความสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่สมาคมผู้ปกครองและครูในการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมต่างๆ
3. การเชิญกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพมา่วมกิจกรรมของโรงเรียนในโอกาสต่างๆ
4. การให้กลุ่มบุคคลและสมาคมต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน

มีข้อน่าสังเกต ในข้อ 4 ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่กลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ส่วนรายข้อที่เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยมีจำนวน 3 ข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

5. การสนับสนุน และจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนา กับสมาคมวิชาชีพ ในโอกาสต่างๆ
6. การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีความรู้ความสามารถของสมาคมต่างๆ มาให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน
7. การให้คณะกรรมการการศึกษาหรือสมาคมผู้ปกครองและครู เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียน

มีข้อน่าสังเกตในข้อ 5 และข้อ 6 ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่กลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

6. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน

จากการพิจารณาจำแนกกลุ่มเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 7 ข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. การจัดส่งนักเรียนเข้าแข่งขันด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการที่ชุมชนจัดให้มี
 2. การให้บริการแก่ชุมชนในด้านของอาคาร สถานที่ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ
 3. การจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน
 4. การเผยแพร่กิจกรรมหรือผลงานดีเด่นของนักเรียนต่อชุมชน
 5. การนำนักเรียนออกไปเพื่อประโยชน์และช่วยเหลือชุมชน
 6. การให้บริการด้านนันทนาการแก่ชุมชนของโรงเรียน
 7. การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน
7. กิจกรรมการใช้เอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชน

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่กลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

จากการพิจารณาจำแนกกลุ่มเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู-อาจารย์เห็นว่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. การจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ ในการแนะนำเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้มาเยี่ยมเยียน
2. การจัดทำวารสารประชาสัมพันธ์โรงเรียน เพื่อแจ้งความเคลื่อนไหวในกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนดำเนินการ
3. การใช้สื่อมวลชนแขนงต่างๆ ในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารผลงานดีเด่นของโรงเรียน
4. การจัดทำวารสารของนักเรียน เพื่อส่งเสริมชื่อเสียง และประชาสัมพันธ์โรงเรียน

มีข้อเสนอแนะในข้อ 4 ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่กลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ส่วนรายชื่อที่เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีจำนวน 2 ข้อ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

5. การเชิญสื่อมวลชนมาร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน
6. การจัดแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนในโอกาสต่างๆ

สรุป เมื่อพิจารณาสภาพการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน
2. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน
3. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในโรงเรียน
4. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง
5. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพ
6. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า
7. กิจกรรมการใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ และสื่อมวลชน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ปรากฏผลดังนี้

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม เห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เช่นกัน

จากการพิจารณาจำแนกกลุ่มเป็นรายชื่อ พบว่ากลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มครู-อาจารย์เห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทั้ง 17 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. จำนวนบุคลากรที่จะดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์โรงเรียน
2. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบุคลากรฝ่ายประชาสัมพันธ์

3. วัตถุประสงค์ที่จะนำมาสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
4. การให้บริการ อำนวยความสะดวกในด้านอาคาร สถานที่ และวัตถุประสงค์ของโรงเรียน
5. การจัดเก็บระบบข้อมูลด้านทรัพยากรและสภาพต่างๆ ของชุมชน ที่จะนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการประชาสัมพันธ์
6. มนุษย์สัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน
7. ความร่วมมือและสนับสนุนในด้านปัจจัยต่างๆ ให้กับโรงเรียนของผู้ปกครองและชุมชน
8. งบประมาณสำหรับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน
9. ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนในด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ของบุคลากรในโรงเรียน
10. การวางแผนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน
11. การประสานงานและประสานความร่วมมือระหว่างบุคลากรในโรงเรียน
12. ความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนของบุคลากรในโรงเรียน
13. ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของผู้ปกครองและชุมชน
14. ความร่วมมือของสื่อมวลชน ทางด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
15. การให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียนของฝ่ายบริหาร
16. การประสานงานกับสื่อมวลชนหรือหน่วยงานภายนอกในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
17. ผลกระทบของการมุ่งประโยชน์ในการหารายได้ของโรงเรียนที่มีต่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 โดยวิเคราะห์ให้เห็นถึงสภาพการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ซึ่งใช้แนวคิดพื้นฐานการประชาสัมพันธ์โรงเรียน 7 ประการ มาแล้วนั้น สามารถอภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในโรงเรียน

ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในด้านนี้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในภาพรวม พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ย่อมแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้มองเห็นความสำคัญของกิจกรรมในด้านนี้ว่าความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสร้างทัศนคติที่ดีของบุคคลภายนอกที่มีต่อโรงเรียน เพราะการที่บุคคลภายนอกจะมองโรงเรียนไปในทางที่ดีหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับภาระหน้าที่ของบุคลากรแต่ละคนภายในโรงเรียน ถ้าหากว่าคนเหล่านั้น มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนแล้วย่อมจะเป็นตัวกลางที่ดีในการที่จะอธิบายนโยบายการทำงานและถ่ายทอดเรื่องราวที่ดีของโรงเรียนต่อชุมชน ทำให้ชุมชนและบุคคลภายนอกเกิดทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และนำมาซึ่งความร่วมมือที่จะให้ต่อโรงเรียนในด้านอื่นๆ ตามไปด้วย

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน ได้แก่

การประกาศเกียรติคุณ และเผยแพร่ผลงานดีเด่นของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวของโรงเรียน ควรจะได้มีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ และควรถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของโรงเรียน เพราะจะเป็นการส่งเสริม จูงใจ ให้กำลังใจแก่บุคลากรได้อย่างดียิ่ง ซึ่งตามทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของ Maslow (1970 : 45) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 ประการ และในความต้องการขั้นที่ 4 ได้แก่

ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง (The Esteem needs) ความต้องการชนิดนี้ เรียกว่า ความต้องการที่จะได้รับการสรรเสริญซึ่งเป็นความต้องการที่จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งความต้องการที่จะมีชื่อเสียง เกียรติยศในการยกย่อง ชมเชยจากผู้อื่น ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความต้องการพื้นฐานในข้อนี้เป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์ ต้องการเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น อีกทั้งยังต้องการที่จะได้รับการสรรเสริญ ยกย่อง ชมเชยจากผู้อื่นอีกด้วย ดังนั้นการดำเนินงานในด้านนี้ของโรงเรียน ย่อมจะเป็นแรงจูงใจ และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดแก่บุคลากรในโรงเรียน ในอันที่จะตั้งใจทำงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ดังที่ พันธ์ หันนาคินทร์ (2529 : 147) ได้กล่าวไว้ว่า การแสดงความยินดีพร้อมกับชมเชย ความสามารถของครูและนำผลความสำเร็จของครูไปชมในที่ต่างๆ ตามสมควร ครูคนนั้นจะภูมิใจและเกิดมีน้ำใจในการทำงานยิ่งขึ้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะเป็นรากฐานอันสำคัญที่จะทำให้บุคลากร มีกำลังใจ ในการปฏิบัติงานและพร้อมที่จะร่วมกันทำงานเพื่อโรงเรียนอย่างจริงจัง

การแจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่างๆ ของโรงเรียนให้ครู-อาจารย์ทราบอย่างสม่ำเสมอ และการแจ้งนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียนให้ครู-อาจารย์ ทราบ ทั้งสองกิจกรรมนี้ ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ย่อมแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้มองเห็น ความสำคัญของการจัดกิจกรรมในสองด้านนี้เช่นเดียวกัน และได้มีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนี้ถือได้ว่าเป็นนโยบาย และวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ดังที่ อับฮวศรี พลอดเปลี่ยว (2534 : 66) ได้กล่าวว่า นโยบายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ประการหนึ่ง คือ การสร้างความราบรื่นภายในโรงเรียน ซึ่งจะต้องมาจากความสำนึกร่วมของคนภายในโรงเรียน ให้เขารู้สึกมีส่วนร่วมในความเจริญก้าวหน้า มีส่วนในการกำหนดอนาคตของโรงเรียนที่เขาทำงานอยู่ ต้องให้เขาเข้าถึงวิถีทาง หรือแนวนโยบายของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 253) ที่กล่าวว่า หลักการประชาสัมพันธ์ที่ดีนั้น ผู้ร่วมงานต้องเข้าใจเป้าหมาย และหน้าที่ของโรงเรียนในการ ให้การศึกษาอย่างแจ่มแจ้ง นอกจากนั้นแล้ว บุญเกื้อ ควรหาเวช (2537 : 116) ได้กล่าวถึงนโยบายในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ไว้ในข้อ 1 ว่า โรงเรียนควรแจ้งข่าวสาร การดำเนินงานของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อบุคคล

ฝ่ายต่างๆ จะได้ทำงานประสานได้อย่างถูกต้อง ในโอกาสเหมาะสม ผู้วิจัยจึงเห็นว่ากิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ เป็นกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน อันจะเป็นประโยชน์แก่โรงเรียนในการดำเนินงานไปให้ได้ผลดี ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แต่ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างบุคลากรในโรงเรียนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งในเรื่องนี้ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2529 : 63) ได้กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานย่อยต่างๆ ในหน่วยงานใหญ่ ดังนั้น หน่วยงานใดที่มีระบบการสื่อสารที่ไม่ดีพอ ก็จะทำให้ประสิทธิภาพของการทำงานลดลงหรือ ถ้าหากข่าวสารนั้นส่งไปได้ไม่ทั่วถึง คนที่ไม่ได้รับการติดต่อ หรือหน่วยงานบางหน่วยงานที่ไม่ได้รับข่าวสารก็อาจเกิดความไม่พึงพอใจ เกิดความน้อยใจ และอาจไม่ให้ความร่วมมือได้ ดังนั้นในหน่วยงานใหญ่จึงต้องหาวิธีการที่จะส่งข่าวสารต่างๆ ไปให้ ทุกคนได้ทราบทั่วถึงกัน

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหาร เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ครู-อาจารย์เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่

การประเมินผลการปฏิบัติราชการในรูปคณะกรรมการ โดยมีเกณฑ์และข้อมูลที่เป็นหลักฐานอ้างอิง เพื่อให้เกิดความยุติธรรม การที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการประเมินผลการปฏิบัติราชการโดยทั่วไปแล้ว ควรจะมีการกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ในลักษณะของการระดมความคิดเห็นจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน เพื่อให้เกณฑ์นั้นเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย อีกทั้งจะต้องทำความเข้าใจและประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน ในกรณีเช่นนี้ อาจจะเป็นไปได้ว่าผู้บริหารขาดการประชาสัมพันธ์ให้ครู-อาจารย์ได้ทราบถึงเกณฑ์การประเมินผลดังกล่าว จึงทำให้ครู-อาจารย์ขาดความเข้าใจ และไม่สามารถปฏิบัติไปได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้ สำหรับกิจกรรมในด้านนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การประเมินผลงานนั้น แม้ว่าจะ เป็นงานที่มีความสลับซับซ้อน แต่ก็เป็นงานที่ช่วยให้เกิดความยุติธรรมในการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกัน กิจกรรมในด้านนี้โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีมาตรฐาน กฎเกณฑ์ที่แน่นอนเพื่อใช้เป็นเครื่องนำทางในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ (Systematic performance

appraisal) หรืออาจเรียกเป็นระบบประเมินแบบคุณธรรม (Merit rating) คือ การประเมินผลที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ในการประเมินที่ค่อนข้างจะแน่นอน มีความยุติธรรมสำหรับบุคลากรที่ถูกประเมิน (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2527 : 137) นอกจากนั้นแล้ว โรงเรียนควรจะได้มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ให้บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนได้รับทราบอย่างทั่วถึงอีกด้วย

2. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน

ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในด้านนี้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในภาพรวม พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ย่อมแสดงให้เห็นว่า ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ ต่างเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมในด้านนี้เป็นอย่างยิ่ง เพราะนักเรียนก็คือภาพพจน์ของโรงเรียน ย่อมมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน เผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียนออกไปอย่างกว้างขวาง รวมทั้งยังเป็นสื่อสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองอีกด้วย

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน ได้แก่

การแจ้งระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อบังคับของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ ซึ่งในเรื่องนี้ ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการอยู่ร่วมกันของนักเรียนที่จะต้องมีการระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องควบคุมความประพฤติ โรงเรียนจะต้องแจ้งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ให้แก่นักเรียนได้รับทราบและปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของโรงเรียน ซึ่งหากว่าโรงเรียนไม่มีการดำเนินการในด้านนี้ให้เห็นอย่างชัดเจนแล้ว อาจจะทำให้เกิดผลเสียหายต่อโรงเรียนได้ เพราะนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้กับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทราบถึงเหตุการณ์ทั้งด้านดีและด้านเสียของโรงเรียน (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2530 : 5)

การแจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่างๆ ของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนจะต้องให้นักเรียนได้ทราบข่าวสารความเป็นไป อันถูกต้องของโรงเรียน เพื่อที่จะได้แพร่ข่าวให้แก่ทางบ้านและชุมชนได้ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งถือว่าโรงเรียนได้ใช้ประโยชน์จากนักเรียนเป็นสื่อกลางระหว่าง

โรงเรียนกับชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ หวน พิณอุพันธ์ (2517 : 91) ที่ว่าในการดำเนินการประชาสัมพันธ์โรงเรียนนั้น สิ่งที่โรงเรียนจะต้องทำประการหนึ่งก็คือให้นักเรียนทราบข่าวสารของโรงเรียนที่ถูกต้อง เพื่อนักเรียนจะได้ช่วยเผยแพร่ข่าวสารให้ผู้ปกครองและประชาชนได้ทราบต่อไป เพราะถ้าหากว่านักเรียนไม่ทราบข่าวสารของโรงเรียนที่ถูกต้อง ก็จะเป็นอันตรายอย่างยิ่ง เมื่อนักเรียนถูกถามข่าวสารของโรงเรียนจากผู้ปกครอง หรือประชาชนภายนอกโรงเรียน ดังนั้น การให้นักเรียนได้ทราบข่าวสารของโรงเรียนที่ถูกต้อง จึงเป็นผลดีอย่างยิ่ง

การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ประสบปัญหาในด้านต่างๆ ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนประสบไม่ว่าจะเป็นทางด้าน การเรียน สุขภาพอนามัย ความปลอดภัยหรือปัญหาทางด้าน เศรษฐกิจก็ดี สิ่งต่างๆ เหล่านี้ครูควรจะได้มีส่วนเข้าไปให้ความช่วยเหลือ เพื่อบรรเทาปัญหาต่างๆ ให้เบาบางลง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนให้มีความผูกพันใกล้ชิด เข้าใจกัน และจะเป็นสิ่งที่ประทับใจ ผ่องอยู่ในความรู้สึกของนักเรียนตลอดไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2530 : 6) ที่กล่าวว่า เด็กนักเรียนมักจะชอบครูที่มีความเข้าอกเข้าใจ มีความรู้สึกเป็นมิตร ยุติธรรม ไม่ดูหมิ่นดูแคลน เข้าใจในปัญหาความต้องการของเด็ก เด็กจะให้ความเคารพนับถือ และร่วมมือกับครูที่ให้ความช่วยเหลือเขา ในด้านการเรียนที่เขาประสบความยุ่งยาก การปฏิบัติตนที่ลมำเสมอของครูในสิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กรักโรงเรียน และพูดในสิ่งที่ดีของครูและโรงเรียน ให้นักผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบ

3. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า

ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในด้านนี้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในภาพรวม พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย การที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การสร้างความสัมพันธ์กับศิษย์เก่า นั้น มีหลายวิธีด้วยกัน เช่น การติดตามความเคลื่อนไหวของศิษย์เก่า การให้ความช่วยเหลือแก่ศิษย์เก่า หรือการเยี่ยมเยียนศิษย์เก่าตามโอกาสอันควร ซึ่งกิจกรรมในบางอย่างผู้บริหารจำเป็นต้องปฏิบัติมากกว่าครู-อาจารย์ สิ่งที่ผู้บริหารได้ปฏิบัติ ครู-อาจารย์

อาจจะไม่ทราบ เช่น ผู้บริหารอาจจะมีการติดต่อพบปะกับศิษย์เก่าอย่างไม่เป็นทางการ ตามสถานที่ และโอกาสต่างๆ ซึ่งไม่ใช่ในบริเวณโรงเรียนหรือในเวลาราชการ เพื่อขอความร่วมมือ ร่วมใจในการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น การขอทุนการศึกษา การขอความสนับสนุนในด้านของอุปกรณ์ทางการศึกษาต่างๆ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ ครู-อาจารย์ อาจจะไม่เห็นว่าคุณบริหารได้ปฏิบัติจริงทำให้เกิดความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน ได้แก่

การให้ความช่วยเหลือเอื้ออำนวยความสะดวก หรือให้การต้อนรับศิษย์เก่าที่มามีติดต่อกับทางโรงเรียน การให้บริการแก่ศิษย์เก่าในด้านของอาคารสถานที่ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ และการให้ความสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ศิษย์เก่าในการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ถ้าหากโรงเรียนสามารถให้ความอนุเคราะห์ได้ก็จะเป็นกิจกรรมที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 221) ที่ว่างานประชาสัมพันธ์ มิใช่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ หรือนักเรียนปัจจุบันเท่านั้น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับนักเรียนเก่าที่จบการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้ว ก็เป็นส่วนหนึ่งของงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากศิษย์เก่าที่จบการศึกษาไปแล้วนั้น ย่อมจะออกไปประกอบอาชีพในสาขาต่างๆ ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล อีกทั้งยังได้มีโอกาสพบปะกับบุคคลทั่วไปอีกมากมาย ถ้าหากโรงเรียนสามารถทำให้นักศิษย์เก่าเหล่านั้นเกิดความประทับใจอันเนื่องมาจากกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ได้ ก็นับว่าเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักศิษย์เก่ามาร่วมมือร่วมใจและให้การสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งจะเป็นผลก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียนโดยตรง

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหารเห็นว่ามีปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ครู-อาจารย์เห็นว่ามีปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ในประเด็นของ การเชิญศิษย์เก่ามาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนในโอกาสต่างๆ การติดตามความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวของศิษย์เก่า และการประกาศเกียรติคุณ และเผยแพร่ผลงานดีเด่น

ของศิษย์เก่า การที่ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจจะเป็นเพราะ ความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติ โดยปกติแล้วผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้มอบนโยบายในการปฏิบัติงานให้กับครู-อาจารย์ผู้เกี่ยวข้องในแต่ละด้าน เพื่อนำไปปฏิบัติและในขณะเดียวกันก็ควรจะตรวจสอบถึงผลการดำเนินงานด้วย เช่น การจัดเก็บระบบข้อมูลของศิษย์เก่า มีการดำเนินการให้พร้อมต่อการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นหรือไม่ ซึ่งถ้าหากว่าผู้บริหารมอบนโยบาย แต่ครูผู้ปฏิบัติไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การดำเนินกิจกรรมก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ ทำให้มีผลงานออกมาให้เห็นอยู่ในระดับน้อย หรือกิจกรรมบางอย่าง แม้ว่าจะได้มีการดำเนินการ แต่ถ้าไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ครู-อาจารย์ได้รับทราบแล้ว ครู-อาจารย์ก็จะไม่ทราบว่าได้มีการดำเนินการในส่วนนี้ เช่น การเชิญศิษย์เก่ามาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนในโอกาสต่างๆ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมักจะมีผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมกิจกรรมด้วย ถ้าไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่า นอกจากผู้ปกครองนักเรียนแล้ว ยังมีศิษย์เก่าอีกด้วย ครู-อาจารย์ก็ไม่ทราบ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกิดความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน ส่วนการจัดกิจกรรมในประเด็นต่างๆ เหล่านี้ ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนควรจะทำให้ความสำคัญเพิ่มขึ้น เพราะศิษย์เก่าจะเป็นส่วนช่วยโรงเรียนอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่ไม่กว้างจนเกินไปจะพบว่าคนส่วนมากที่จบการศึกษาชั้นมัธยมมักจะเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียน ย่อมจะช่วยแก้ปัญหา หรือให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ ไม่น้อยทีเดียว เช่น ในด้านความประพฤติ ศิษย์เก่ามักจะพยายามรักษาชื่อเสียงของโรงเรียนเก่าของตนไว้ ไม่ยอมให้นักเรียนปัจจุบันกระทำการอันใดที่เป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงของโรงเรียน ดังนั้นเป็นต้น นอกจากนั้นแล้วศิษย์เก่าเหล่านั้น แม้ว่าจะจบออกจากโรงเรียนไปแล้วก็ตาม ความเป็นลูกศิษย์หรือเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนนั้นจะยังอยู่ในความทรงจำของเด็กตลอดไป พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือแก่โรงเรียนในด้านต่างๆ อยู่เสมอ ดังนั้นกิจกรรมต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนควรรหาทางดำเนินการให้มากขึ้น อาจจะโดยการติดต่อส่งข่าวอยู่เสมอ การให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นศิษย์เก่า การให้เกียรติยกย่อง สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ทำให้ศิษย์เก่าเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และเกิดความรัก ความผูกพันกับสถาบันที่ตนเคยศึกษาอยู่ ดังนั้น สิ่งที่โรงเรียน

จะได้รับกลับมาในภายหลัง ก็คือ การได้รับการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากศิษย์เก่าที่มีความรู้ความสามารถ ทั้งในด้านของกำลังทรัพย์ กำลังความคิด ด้านวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา ด้านวิชาการ และอื่นๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งสิ้น

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกัน ได้แก่

การส่งข่าวสารความเคลื่อนไหวต่างๆ ของโรงเรียนให้ศิษย์เก่าทราบ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าโรงเรียนขาดข้อมูลเกี่ยวกับศิษย์เก่าที่จบการศึกษาไปแล้ว ขาดการติดตามความเคลื่อนไหวต่างๆ ของศิษย์เก่า จนทำให้ไม่สามารถที่จะติดต่อส่งข่าวถึงได้ ดังนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า โรงเรียนควรจะมีการจัดเก็บข้อมูลในด้านต่างๆ ของศิษย์เก่าให้เป็นระบบ ถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบันให้มากที่สุด พร้อมทั้งจะติดต่อสื่อสารได้อยู่เสมอ เพราะกิจกรรมในด้านนี้จะเป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนได้ดีที่สุดด้านหนึ่ง ในการสร้างความเข้าใจอันถูกต้องร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับบุคคลภายนอก และที่สำคัญก็คือโรงเรียนยังอาจได้รับความคิดเห็นต่างๆ ที่สามารถนำเอามากำหนดแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจากศิษย์เก่าเหล่านั้นได้ ดังที่ สอาด พรหมน้อย (2534 : 150) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การประชาสัมพันธ์นั้น เป็นเครื่องมือที่จำเป็นอย่างยิ่งของโรงเรียน ในการส่งและรับข่าวสาร ความคิดเห็น เผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน การสร้างไมตรีสัมพันธ์กับกลุ่มต่างๆ ขจัดข้อขัดแย้ง อันจะก่อให้เกิดความรู้สึก ความเข้าใจและอยากมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน

4. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง

ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในด้านนี้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในภาพรวม พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน ได้แก่

การให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครองที่มาติดต่อกับโรงเรียน กิจกรรมด้านนี้ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นกิจกรรมสิ่งแรกที่จะสร้างความประทับใจ

ให้กับผู้ปกครองอย่างยิ่ง การทำให้การต้อนรับด้วยกิริยาท่าทางที่ยิ้มแย้มแจ่มใสของครู การให้ความสะดวกในการติดต่องาน ย่อมจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความศรัทธาเมื่อแรกเห็น ดังที่ พันธ์ หันนาคินทร์ (2529 : 256) ได้กล่าวว่า เมื่อแขกมาเยี่ยมโรงเรียน ครูต้องให้การต้อนรับด้วยความสุภาพ และด้วยความเต็มใจ โรงเรียนควรถือเป็นหลักปฏิบัติว่าครูทุกคนจะต้องพยายามช่วยเหลือผู้ปกครองหรือแขกผู้มาติดต่อหรือมาเยี่ยมโรงเรียน

การแจ้งนโยบาย และระเบียบปฏิบัติของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ถือว่าเป็นกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดการประสานงาน และความร่วมมือที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ และระเบียบปฏิบัติของโรงเรียนได้ดีขึ้น ซึ่งนอกจากจะนำไปสู่ความร่วมมือ และการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้เห็นความสำคัญของการศึกษาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ที่ได้ระบุไว้ในข้อหนึ่งว่า เพื่อให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง เข้าใจจะเบียดบังเกณฑ์ และเหตุผลความจำเป็นที่ต้องมีกฎ ระเบียบ ให้เข้าใจตรงกัน เพื่อร่วมมือกันในการปฏิบัติ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2530 : 2)

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยสอดคล้องกัน ได้แก่

การเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้ ความสามารถมาให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า กิจกรรมด้านนี้ โรงเรียนควรจะให้ความสำคัญมากขึ้น โรงเรียนควรรักษาแหล่งวิชาที่มีอยู่ในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและปรับปรุงโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองนักเรียน อาจจะทำให้ความช่วยเหลือในการเป็นวิทยากรในบางเรื่องได้ดังที่ นิพนธ์ กินาวงศ์ (2525 : 274) ได้กล่าวว่าผู้ปกครองจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ขณะเดียวกันโรงเรียนก็อาจเข้าเกี่ยวข้องกับผู้ปกครองในเรื่องของการศึกษาดูงานเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับชม ภาคภูมิ (2517 : 277) ที่กล่าวว่าการศึกษาเป็นงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเด็ก ดังนั้นสิ่งที่โรงเรียนน่าจะดำเนินการก็คือ ควรจะมีข้อมูลเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียนบ้างตามสมควร เพื่อที่จะได้นำความรู้ ความสามารถที่ผู้ปกครองมีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้

จริง ดังที่ กิติมา ปรีดีคิลก (2532 : 239) ได้กล่าวว่า ในชุมชนมีทรัพยากรต่างๆ ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ บุคคล สถาบัน และวัฒนธรรมพื้นบ้านมากมายด้วยกัน ทรัพยากรต่างๆ เหล่านี้ย่อมนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในโรงเรียนได้

การให้ครูออกเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนน่าจะมีการดำเนินการในด้านนี้ให้มากขึ้นเช่นเดียวกัน ซึ่ง เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 220) ได้ให้ความเห็นว่า การเยี่ยมเยียนผู้ปกครองตามบ้านโดยครูประจำชั้น ครูแนะแนว หรือแม้แต่ผู้บริหารเอง นับเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้ดีทีเดียว การเยี่ยมเยียนผู้ปกครองตามบ้านนี้ไม่ใช่เป็นการเยี่ยมเยียนเฉพาะผู้ปกครองของนักเรียนที่มีปัญหาในโรงเรียนเท่านั้น แต่ควรจะเป็นการเยี่ยมเยียนผู้ปกครองทั่วไป เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสนใจที่โรงเรียนมีต่อนักเรียน และผู้ปกครองในชุมชนนั้นๆ ด้วย กิจกรรมในด้านนี้ นอกจากจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและสร้างความเป็นอันเองระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองแล้ว ยังเป็นกิจกรรมหนึ่งในการนำโรงเรียนออกสู่ชุมชนและเป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนได้อย่างดียิ่ง เพราะในบางครั้งผู้ปกครอง ไม่กล้าที่จะเข้าไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน หรือซักถามเกี่ยวกับนโยบายการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ การที่ครูได้มีโอกาสออกไปพบปะเป็นบางครั้งบางคราว จึงถือได้ว่าเป็นโอกาสที่ดีในการที่จะประชาสัมพันธ์ ชี้แจงเรื่องต่างๆ ให้ ผู้ปกครองได้ทราบ ซึ่ง หวน พันธุ์พันธ์ (2529 : 92) ได้กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียนนั้น สิ่งที่ควรจะทำเป็นการ คือ ครูใหญ่และครู ออกประชาสัมพันธ์ด้วยตนเอง เช่น การออกเยี่ยมเยียนผู้ปกครองหรือประชาชนตามบ้าน การไปร่วมงาน หรือร่วมกิจกรรมในชุมชน มักจะพบปะผู้ปกครองนักเรียน หรือประชาชน ก็ควรถือโอกาสแจ้งข่าวสารของโรงเรียนไปด้วย

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหารเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ครู-อาจารย์ เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่

การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อาจจะมีสาเหตุมาจากการจัดกิจกรรมของโรงเรียน โดยการเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียน หรือการประชุมผู้ปกครองในแต่ละครั้ง

ผู้บริหารมักจะเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมแสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ แต่ส่วนใหญ่แล้ว มีผู้ปกครองจำนวนน้อยที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านั้น ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุม ทำให้ครู-อาจารย์เห็นว่า ในการประชุมผู้ปกครองแต่ละครั้งจะเป็นเพียงการให้ผู้ปกครองมารับทราบนโยบาย ระเบียบปฏิบัติของโรงเรียน มากกว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับทางโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ของโรงเรียน จึงทำให้ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรที่จะหาวิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้ปกครองได้ร่วมแสดงความคิดเห็นกับทางโรงเรียน นอกเหนือไปจากการเชิญมาประชุมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น โรงเรียนอาจจะจัดให้มีโครงการส่งครู-อาจารย์ออกไปพบปะกับผู้ปกครองตามบ้าน หรือตั้งกล่องรับความคิดเห็นจากผู้ปกครองเป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ในการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งอาจจะเป็นข้อข้องใจ ข้อเสนอแนะ หรือข้อบกพร่องของการดำเนินงานภายในโรงเรียน แล้วนำมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียน หรือทำความเข้าใจให้ถูกต้องนั้น เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ซึ่ง วิจิตร อวระกุล (2534 : 265) ได้ให้ความเห็นว่าควรเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงการศึกษา ให้เป็นไปตามแนวความคิดความต้องการของสังคมท้องถิ่น ชุมชนุมชน มีใจเพียงแต่ให้เป็นไปตามความต้องการของครูหรือโรงเรียนเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ บุษงา วัฒนะ (2524, อ้างถึงใน ประสิทธิ์ บัญญัติ, 2534 : 162) กล่าวว่า โรงเรียนจะต้องจัดให้ผู้ปกครองและชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาบางปัญหาของโรงเรียนและชุมชน และหาทางแก้ไขปัญหาเหล่านั้นร่วมกัน ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า การได้รับความสนับสนุนจากผู้ปกครองย่อมส่งผลถึงตัวนักเรียน ในการที่จะหาแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ อันจะทำให้เกิดกระบวนการเรียนของนักเรียนประสบความสำเร็จ อีกทั้งเกิดการประสานงาน และความร่วมมือซึ่งกันและกัน ในการติดต่อเชื่อมความสัมพันธ์อันดี ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

5. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มบุคคล และสมาคมวิชาชีพ

ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในด้านนี้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ในภาพรวม พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่ม พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ ธนะศักดิ์ รอดเมฆ (2527) ที่พบว่า ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 มีความเห็นว่า กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มบุคคล และสมาคมวิชาชีพ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ ย่อมแสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันโรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อภาวะดำเนินกิจกรรมในด้านนี้มากขึ้นโดยลำดับ ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2530 : 10) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารและครู จำเป็นจะต้องทราบ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมาคมต่างๆ และกลุ่มอิทธิพลในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เพื่อหาทางดึงมาให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนต้องประสานความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคลและสมาคมต่างๆ กับโรงเรียนเข้าด้วยกัน

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน ได้แก่

การต้อนรับกลุ่มบุคคล หรือสมาคมต่างๆ ที่มาเยี่ยมเยียนโรงเรียน การให้ความสนับสนุน และอำนวยความสะดวกแก่สมาคมผู้ปกครองและครู ในการดำเนินงาน และการจัดกิจกรรมต่างๆ ผู้วิจัยเห็นว่า การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพ โดยการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ข้างต้น เป็นสิ่งที่โรงเรียนจะต้องพยายามสร้างให้เกิดขึ้นเพราะกลุ่มบุคคลและสมาคมต่างๆ นั้น จะมีส่วนช่วยในการให้การสนับสนุนแก่โรงเรียนในด้านต่างๆ ได้อย่างมาก ดังนั้น กิจกรรมทุกอย่างทั้งในด้านการให้การต้อนรับหรือการอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่างๆ ก็ดี ล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2530 : 10) ที่กล่าวว่า การสร้างความเข้าใจกัน ควรเป็นกระบวนการสองทาง คือ โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนทางหนึ่ง และใน

ทางกลับกันโรงเรียน ก็ให้บริการทางด้านอาคาร สถานที่ และความร่วมมือ ช่วยเหลือบริการในกิจการของสมาคม

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหารเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ ครู-อาจารย์ เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่

การสนับสนุน และจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนากับสมาคม วิชาชีพในโอกาสต่างๆ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีความรู้ความสามารถของสมาคม ต่างๆ มาให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน และการให้กลุ่มบุคคลและสมาคมต่างๆ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสมาคมครู-ผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า หรือคณะกรรมการศึกษาก็ตาม ครู-อาจารย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสมาคมเท่านั้นที่จะทราบถึงขอบข่าย และการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของสมาคม เหล่านั้น เช่น ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนากับสมาคมวิชาชีพ ก็มักจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นเท่านั้นที่จะมีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนา ครู-อาจารย์ทั่วไปไม่มีโอกาสได้รับทราบในกิจกรรมดังกล่าว จึงทำให้ครู-อาจารย์เห็นว่า กิจกรรมในส่วนต่างๆ เหล่านั้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ซึ่งกิจกรรมในประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นดังต่อไปนี้

การสนับสนุน และจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนากับสมาคม วิชาชีพในโอกาสต่างๆ ผู้วิจัยเห็นว่า กิจกรรมในด้านนี้จะเป็นการเปิดโอกาสให้ครู ได้มีความรู้เพิ่มเติม ในสาขาวิชาชีพอื่นๆ นอกเหนือไปจากความรู้ที่ได้มีอยู่แล้ว อีกทั้งจากการที่ครูได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กับบุคคลในสาขาวิชาชีพต่างๆ นับได้ว่าเป็นโอกาสอันดีที่ครูจะได้ประชาสัมพันธ์โรงเรียนไปในตัว รวมทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมสัมมนา มาพิจารณาปรับปรุงใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาอีกด้วย ในเรื่องนี้ ภิญญู สาธร (2526 : 271) ได้กล่าวไว้ในเรื่องของการพัฒนาบุคคลว่าการให้ครูหรือบุคคลหน้าที่ต่างๆ ของโรงเรียนได้เข้าร่วมสัมมนา หรือเข้ารับการศึกษาอบรม เป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนควรสนับสนุนทุกวิถีทาง

การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถของสมาคมต่างๆ มาให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียนนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรในโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านั้น มาจากบุคคลต่างสาขาอาชีพกัน ย่อมจะมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป การที่บุคลากรได้รับความรู้จากกลุ่มบุคคลเหล่านั้นย่อมจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อครูและนักเรียนและบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน

การให้กลุ่มบุคคลและสมาคมต่างๆ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า โดยทั่วไปแล้วกลุ่มบุคคลเหล่านี้ มีหลายกลุ่มที่ให้ความสนใจและพร้อมที่จะสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ โรงเรียนจึงต้องให้ความสำคัญแก่กลุ่มชนเหล่านี้ให้มากขึ้น สนับสนุนให้เข้ามาช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการเกี่ยวกับการศึกษาต่างๆ ของโรงเรียน ทั้งในด้านการเงิน วัสดุ แรงงาน และกำลังใจ (ภิญโญ สาธร, 2526 : 315)

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยสอดคล้องกัน ได้แก่

คณะกรรมการการศึกษา หรือสมาคมผู้ปกครองและครู เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียน กิจกรรมในด้านนี้ โรงเรียนควรจะได้มีการดำเนินการให้มากขึ้น เพราะโดยสภาพความเป็นจริงแล้ว โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน โรงเรียนควรจะสนองความต้องการของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ จึงต้องมีความรอบรู้ในเรื่องต่างๆ ของชุมชน ดังนั้น ความคิดเห็นของกลุ่มต่างๆ ในชุมชน จึงมีประโยชน์อย่างมากต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าว โรงเรียนจึงควรที่จะสนับสนุนให้กลุ่มต่างๆ ได้เข้ามามีบทบาทในกิจกรรมในด้านนี้ให้มากขึ้น ดังที่ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 221) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของสมาคมผู้ปกครองและครู ว่าเพื่อช่วยให้โรงเรียนได้ทราบถึงทัศนคติ ค่านิยม และความคิดเห็นต่างๆ ที่ชุมชนมีต่อโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและในส่วนของคณะกรรมการศึกษานั้น เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 222) ก็ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษาในปัจจุบัน มุ่งเน้นให้โรงเรียนมีความผูกพันกับชุมชนต่างๆ มากขึ้น อันจะเห็นได้จากการสนับสนุนให้มีคณะกรรมการ

ศึกษาประจำโรงเรียน โดยมีหน้าที่หลักในการดูแลควบคุมการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ให้เป็นไปตามนโยบายการศึกษาของชาติ และตามความเหมาะสมของท้องถิ่น

6. กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในด้านนี้ ของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในภาพรวม พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่มพบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยเห็นว่า การที่โรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน โรงเรียนจะรู้สภาพความเป็นอยู่ ปัญหา ความต้องการ ทรรศนะต่างๆ ในชุมชน ในขณะที่ตัวชุมชน ก็จะมี ความเข้าใจโรงเรียน มีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ยอมรับว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือ เสนอข้อคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงการดำเนินงานต่างๆ ด้วยความจริงใจ รวมทั้งการสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียน ทั้งด้านการเงิน สิ่งของ แรงงาน ตามกำลังความสามารถ ซึ่งจะ เป็นผลดีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ จีระพันธ์ พิมพ์พันธ์ (2533, อ้างถึงใน สมประสงค์ วิทย์เกียรติ, 2537 : 23) ได้กล่าวว่า ยังมีความรู้สึกที่โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนนั้น การขอความช่วยเหลือใดๆ ย่อมง่ายขึ้น โดยเฉพาะในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคของการประชาสัมพันธ์ บางโรงเรียนไม่มีงบประมาณในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเลย แต่ถ้าโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ชุมชนมีลู่ทางรู้เห็นช่วยคิดช่วยทำ ชุมชนจะเข้าใจโรงเรียนเป็นอย่างดี และถูกต้อง ชุมชนจะเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนเป็นอย่างดี ดิคว่าที่เราจะใช้ไปสเตอร์ แผ่นป้าย ทีวี วิทยู เพราะการพูดปากต่อปาก จะสร้างความเชื่อถือมากกว่า

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน ได้แก่

การให้บริการแก่ชุมชนในด้านของอาคาร สถานที่ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ถือว่าเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการเป็นอย่างยิ่ง เพราะการจัดบริการต่างๆ ให้กับผู้ปกครอง หรือชุมชน นอกจากจะเป็นการนำ

โรงเรียนออกสู่ชุมชนแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้ครูกับผู้บริหาร ชุมชนมีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นเพื่อผลดีต่อการเรียนการสอนนั่นเอง (วิไลวรรณ วิทยโรจน์, อ้างถึงใน ยกสิทธิ์ วงศ์มันกิจการ, 2535 : 158) ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532 หมวดที่ 1 ว่าด้วยโรงเรียนกับชุมชน ที่ได้ระบุไว้ว่า โรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ทั้งในด้านการให้บริการหรือความร่วมมือแก่ชุมชน และรับการช่วยเหลือหรือการส่งเสริมจากชุมชน

การจัดส่งนักเรียนเข้าแข่งขันด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการที่ชุมชนจัดให้มีและการนำนักเรียนออกไปเพื่อประโยชน์และช่วยเหลือชุมชน กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมในเชิงวิชาการและการพัฒนาชุมชนในด้านที่เป็นสาธารณประโยชน์ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่โรงเรียนควรคำนึงถึงให้มาก เพราะหากโรงเรียนสามารถทำตัวให้ผสมผสานกลมกลืนเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนได้ โรงเรียนย่อมเป็นที่ยอมรับ เป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน (สมประสงค์ วิทยเกียรติ, 2537 : 29) ซึ่ง ขุนทอง ภูผิวเดือน (2527, อ้างถึงใน มงคล เดชวรรณ, 2534 : 30) ได้กล่าวถึงวิธีการที่จะทำให้การประชาสัมพันธ์โรงเรียนได้ผลดียิ่งขึ้น ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหรือบุคคลในท้องถิ่น โดยการที่โรงเรียนส่งนักเรียน ครู เข้าไปช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ทั้งที่เป็นกิจกรรมทั่วไป กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมทางวิชาการ หรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน จึงควรจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนให้มากที่สุด คือ การเข้าไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ

การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งในสภาพปัจจุบัน ชุมชนและโรงเรียน ต่างให้ความสนใจซึ่งกันและกัน มองเห็นความสำคัญซึ่งกันและกันว่าต่างคนต่างจะต้องอาศัยซึ่งกันและกัน ร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของให้แก่ชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนมีโอกาสร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กิติมา ปรีดีติลก (2532 : 239) ที่ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน เช่น การกำหนดความมุ่งหมายและนโยบายกิจการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน กิจการเกี่ยวกับการพัฒนาอาคารสถานที่ ตลอดจนการพัฒนาด้านวิชาการ

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

7. กิจกรรมการใช้เอกสารสิ่งพิมพ์ และสื่อมวลชน

ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในด้านนี้ของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ในภาพรวม พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาจำแนกกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยกสิทธิ์ วงศ์มันักิจการ (2534) ที่พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในด้านกิจกรรมการใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ และช่องทางต่างๆ ในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งทั้งผู้บริหาร และครูฝ่ายสัมพันธ์ชุมชน มีความคิดเห็นว่าเป็นระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มของตัวอย่างประชากรแล้ว พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่กลุ่มครูฝ่ายชุมชน มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย จากความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า อาจจะเป็นเพราะกลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า โรงเรียนได้ใช้สื่อต่างๆ ในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนในระดับที่มากแล้ว เช่น การใช้วารสารประชาสัมพันธ์โรงเรียน จดหมายเวียน หรือป้ายนิเทศ ซึ่งความจริงแล้ว สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์นั้นมีหลายประเภท ดังที่ เสรี วงษ์มณฑา (2532 : 536) ได้กล่าวว่า สื่อในการประชาสัมพันธ์ จำแนกได้เป็น 6 ประเภท คือ สื่อบุคคล สื่อมวลชน กิจกรรม เอกสารและสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ การโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ ซึ่งกลุ่มครู-อาจารย์ เห็นว่า สื่อบางประเภทยังปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย หรือยังไม่มีการปฏิบัติ จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เกิดความขัดแย้งกัน

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน ได้แก่

การจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ ในการแนะนำเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้มาเยี่ยมเยียน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การใช้สื่อต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก เพราะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้โรงเรียนและกลุ่มบุคคล หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนได้ทราบข่าว ได้รู้และเข้าใจ

หรือได้รับข่าวที่ถูกต้อง ซึ่งวิจิตร อาวะกุล (2534 : 92) ได้กล่าวว่า ในการประชาสัมพันธ์ต้องอาศัยการเผยแพร่ โดยอาศัยสื่อต่างๆ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ คำพูด ภาพหรือเสียง สื่อสัมพันธ์ไปยังประชาชน ดังนั้นโรงเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สื่อต่างๆ เหล่านี้ในการประชาสัมพันธ์ เพราะความมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์ ก็เพียงเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน ด้วยการแถลงนโยบาย ผลงาน กิจกรรม และเรื่องราวต่างๆ ให้ประชาชนทราบ ในการนี้จำเป็นต้องใช้เครื่องมือ สื่อต่างๆ ในการติดต่อสื่อสารเพื่อช่วยให้การแถลง กิจกรรมหรือเผยแพร่ผลงานให้รวดเร็วและได้ผลอย่างกว้างขวาง (อรุณ งามดี, 2527 : 51)

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์ เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยสอดคล้องกัน ได้แก่

การเชิญสื่อมวลชนมาร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และการจัดแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนในโอกาสต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การให้สัมภาษณ์ชี้แจงแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ในกรณีที่มีข่าวสำคัญ หรือข่าวที่เป็นที่สนใจ และมีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุงหรือความเคลื่อนไหวของโรงเรียน ยังคงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับการประชาสัมพันธ์โรงเรียนอย่างมาก ดังนั้น โรงเรียนควรจะให้ความสำคัญต่อกิจกรรมเหล่านี้ให้มากขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่อาศัยสื่อมวลชนเป็นสื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อเท็จจริงไปสู่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น จึงควรให้สื่อมวลชน นักหนังสือพิมพ์ นักวิทยุ หรือโทรทัศน์ ตลอดจนหน่วยงานอื่น ทางด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนด้วย ซึ่งไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2527 : 155) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนข้อหนึ่งว่า คือทำงานร่วมกับสื่อมวลชนอื่นๆ ซึ่งเป็นบทบาทที่กว้างขวาง สามารถเผยแพร่เกียรติคุณชื่อเสียงของโรงเรียนได้ดี ผู้บริหารอาจเขียนบทความ ข่าวให้สัมภาษณ์ เชิญผู้สื่อข่าวมาเยี่ยมโรงเรียนก็ได้ เพื่อให้ข่าวของโรงเรียนได้เผยแพร่ต่อสาธารณชนอยู่เสมอ นอกจากนี้แล้ว ชม ภูมิภาค (2517 : 296) ยังได้กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ด้วยความร่วมมือกับชุมชนอาจทำได้โดยการติดต่อกับหนังสือพิมพ์ เมื่อมีกิจกรรมของโรงเรียน ควรจะเชิญหนังสือพิมพ์มาร่วมด้วย

กิจกรรมในรายชื่อที่ผู้บริหารเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ครู-อาจารย์เห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่

การจัดทำวารสารของนักเรียน เพื่อส่งเสริมชื่อเสียงและประชาสัมพันธ์โรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะปัญหาทางด้านงบประมาณที่จะนำไปใช้ในการดำเนินงานดังกล่าว ผู้บริหารอาจจะเห็นว่างบประมาณที่จัดสรรไว้ น่าจะเพียงพอ แต่ครู-อาจารย์ผู้ปฏิบัติ เห็นว่า ยังไม่เพียงพอ เอกสารที่จัดทำออกมาจึงมีจำนวนน้อย อันเนื่องมาจากงบประมาณที่มีจำนวนจำกัดนั้น หรืออาจจะเป็นเพราะข้อจำกัดในเรื่องของเวลา ซึ่งแม้ว่าจะมีงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน แต่เนื่องจากครู-อาจารย์ นักเรียน มีภารกิจอื่นที่จะต้องปฏิบัติ ครู-อาจารย์มีชั่วโมงสอนมาก นักเรียนส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับสูงสุดของโรงเรียน ซึ่งต้องมีภาระในการเรียน การสอบต่างๆ ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทุ่มเทให้กับงานได้ทั้งหมด จึงเป็นสาเหตุทำให้วารสารที่ผลิตออกมาไม่ทันตามกำหนด หรือมีจำนวนน้อย แต่ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดทำวารสารของนักเรียน เพื่อส่งเสริมชื่อเสียง และประชาสัมพันธ์โรงเรียน โรงเรียนควรให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมด้านนี้ให้มากขึ้น อาจจะเป็นในด้านของงบประมาณดำเนินการให้มีเพียงพอที่จะนำไปปฏิบัติได้ หรือการเอื้ออำนวยความสะดวกแก่กลุ่มครู-อาจารย์ หรือนักเรียน ผู้ปฏิบัติงานบ้างตามสมควร ซึ่งในเรื่องนี้ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2530 : 11) ได้กล่าวว่า การออกวารสารของนักเรียน (Student publication) เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม เพราะนอกจากจะเปิดโอกาสให้นักเรียนหัดเขียน และรู้จักแสดงความคิดเห็นอย่างสุภาพและเหมาะสม ยังช่วยส่งเสริมชื่อเสียงของโรงเรียน และช่วยประชาสัมพันธ์ได้มาก

ตอนที่ 3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 โดยวิเคราะห์ให้เห็นถึง ปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยในเรื่องนี้ ตามความคิดเห็นในภาพรวมของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ทั้งสองกลุ่ม พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาจากแนกกลุ่ม ก็พบว่าผู้บริหาร และครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 17 ข้อ เช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนะศักดิ์ รอดเมฆ (2527) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผู้บริหารและอาจารย์ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และยิ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยกสิทธิ์ วงศ์มันักิจการ (2534) เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด สุราษฎร์ธานี ซึ่งพบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหาร และครูฝ่ายสัมพันธ์ชุมชน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย การอภิปรายถึงปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ผู้วิจัยได้อภิปรายโดยใช้ขอบเขตของทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหารการศึกษา (4 M's) ใน 4 ด้าน ดังนี้

ด้านบุคลากร จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าปัญหาทางด้านบุคลากรในทุกๆ ด้าน ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ มีความเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ เช่น จำนวนบุคลากรที่ดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบุคลากรฝ่ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งปัญหาใน 2 ด้านนี้ เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว จะพบว่าเป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุด คือ มีค่าเฉลี่ยรวมถึง 2.36 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ถึงแม้ว่าจะมีปัญหามีอยู่ในระดับน้อย แต่ก็ยังเป็นปัญหาสูงสุดของการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งปัญหาในด้านจำนวนของบุคลากร ที่ดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์นั้น ผู้วิจัยเห็นว่า โดยทั่วไปแล้ว การประชาสัมพันธ์โรงเรียน ถือได้ว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู-อาจารย์ นักการภารโรง หรือนักเรียน ซึ่งนอกจากบุคลากรในโรงเรียนจะช่วยเหลืองานด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ได้อย่างดีแล้ว ยังมีองค์กรภายนอกหรือบุคคลอื่นภายนอกโรงเรียนที่จะมีส่วนช่วยงานด้านนี้ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ซึ่งภิญโญ สาธร (2526 : 318) ได้กล่าวว่าการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน โรงเรียนควรร

พยายามให้ครูทุกคนเข้าใจว่า เมื่อครูมอบหรือคณะครูกลุ่มหนึ่งรับผิดชอบงานนี้แล้ว ไม่ได้หมายความว่าครูทุกคนปล่อย ไม่ให้ความร่วมมืออีก ครูทุกคนควรคอยช่วยเหลือ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ทุกโอกาส ครูทุกคนควรถือว่าครูคือนักประชาสัมพันธ์ด้วยเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 216) ที่กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ โรงเรียน ควรถือเป็นหน้าที่ของครูทุกคนในโรงเรียนที่จะต้องร่วมรับผิดชอบ ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะมอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งรับหน้าที่จัดการ ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนแล้วก็ตาม ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า โรงเรียนย่อมจะมี จำนวนบุคลากรในอัตราที่เพียงพอในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ได้ ถ้าหาก โรงเรียนสามารถชี้แจง ทำความเข้าใจกับบุคลากรในฝ่ายต่างๆ ให้ตระหนักถึง บทบาท หน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน ในฐานะที่มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนร่วมกัน ส่วนในด้านของประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบุคลากรฝ่าย ประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การดำเนินงานประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพราะเป็นที่ทราบดี แล้วว่างานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่สร้างความสัมพันธ์อันดีและความเข้าใจที่ถูกต้อง ร่วมกันระหว่างหน่วยงานกับกลุ่มชนต่างๆ บุคลากรที่ทำหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ โรงเรียนจะต้องมีความเข้าใจอย่างดีในจุดมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน อย่างแท้จริง มีเจตคติที่ดีต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความรู้ ความสามารถที่จะดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี ซึ่ง เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 223) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งบุคคล หรือคณะกรรมการให้รับผิดชอบงาน ประชาสัมพันธ์ก็ตาม ผู้บริหารต้องคำนึงถึงบุคลิกลักษณะ ความรู้ ความสามารถของผู้ ที่จะมาทำงานในหน้าที่นี้ด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ของบุคลากรฝ่ายประชาสัมพันธ์จะเกิดขึ้นได้ นอกเหนือไปจากความรู้ ความสามารถ ที่จะต้องมีแล้ว โรงเรียนควรมายพยายามสนับสนุนและหาวิธีเพิ่มพูนความรู้ เรื่องการ ประชาสัมพันธ์ให้แก่คณะทำงานด้วยวิธีการต่างๆ เช่น เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการ ประชาสัมพันธ์มาให้ความรู้แก่คณะทำงานและเปิดโอกาสให้คณะทำงานได้รับการ อบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ที่หน่วยงานหรือสถาบันต่างๆ จัดขึ้น

ด้านงบประมาณ ได้แก่ ปัญหาทางด้านงบประมาณสำหรับการดำเนินงาน
 ประชาสัมพันธ์โรงเรียน และผลกระทบของการมุ่งประโยชน์ในการหารายได้ของ
 โรงเรียนที่มีต่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียนปัญหาทั้ง 2 ด้านนี้ ผู้บริหารและครู-
 อาจารย์ มีความเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาด้าน
 งบประมาณเป็นปัญหาที่มีความสำคัญปัญหาหนึ่งในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้มี
 ประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนนั้น มีความ
 จำเป็นต้องใช้สื่อต่างๆ ที่ใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารทั้งกับบุคลากรภายใน
 และบุคลากรภายนอก ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับงบประมาณทั้งสิ้น เช่น การจัดทำวารสาร
 ประชาสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์โรงเรียน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เช่น โทรทัศน์ กล้อง
 ถ่ายรูป เป็นต้น อับษรศรี พลอดเปลี่ยว (2534 : 61) ได้กล่าวไว้ว่า งบประมาณ
 เป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานของโรงเรียนเพราะเงินเป็นสิ่งเสริมให้งานมี
 คุณภาพ จึงเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียน ควรให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์
 โรงเรียน โดยหาทางช่วยเหลือและสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงาน
 ควรจะมีการจัดสรรงบประมาณ ให้เป็นการเฉพาะสำหรับงานประชาสัมพันธ์โดยตรง
 หรือถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ก็น่าจะมีการจัดหาเงินเพื่อนำมาสนับสนุนงานด้าน
 ประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ที่มี
 ประสิทธิภาพนั้นต้องทำให้กิจกรรมต่างๆบรรลุเป้าหมาย โดยเสียเงินน้อยที่สุดแต่ให้
 คุณภาพงานที่ดีที่สุด (อับษรศรี พลอดเปลี่ยว, 2534 : 61) ส่วนปัญหาในด้านของ
 ผลกระทบของการมุ่งประโยชน์ในการหารายได้ของโรงเรียนที่มีต่อการประชาสัมพันธ์
 โรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ปัญหาในด้านนี้จะมีผลต่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
 อย่างมาก ถ้าหากโรงเรียนไม่มีการชี้แจงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ ความ
 จำเป็นที่โรงเรียนต้องดำเนินการ ซึ่ง ชม ภูมิภาค (2526 : 272) ได้ยกคำกล่าว
 ของอับราฮัม ลินคอล์น ที่พิมพ์ไว้ในหนังสือหลักการประชาสัมพันธ์ของเขาว่า ถ้า
 หากประชาชนพอใจแล้วจะไม่มีอะไรล้มเหลว แต่ถ้าหากประชาชนไม่พอใจจะไม่มี
 อะไรทำได้สำเร็จเลย ดังนั้นถ้าประชาชนเข้าใจในหลักการ เหตุผล และความจำเป็น
 ย่อมจะเต็มใจที่จะให้ความสนับสนุน ร่วมมือในการดำเนินงานของโรงเรียนใน
 สถานะประชาชนคนหนึ่งในท้องถิ่นที่จะต้องให้ความร่วมมือ ความสนใจ เข้ามามีส่วนดูแล
 และช่วยเหลือเกื้อกูลโรงเรียนในเรื่องของการศึกษา อาจเป็นการช่วยเหลือด้าน

กำลังกาย จิตใจ วัสดุ แรงงาน ตลอดจนเงินตรา ดังที่ พันธ์ หันนาคินทร์ (2529 : 302) ได้กล่าวถึง เรื่องของการจัดโครงการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ว่า โรงเรียนจะหาทางอธิบายความต้องการทางการเงินของโรงเรียนให้ชุมชนทราบได้อย่างไร มีไม่น้อยที่ความสนับสนุนทางการเงินจากชุมชนเกิดขึ้น เพราะความเห็นใจในความลำบาก และความต้องการของโรงเรียน ที่จะจัดโครงการ (Program) ตลอดจนบริการด้านต่างๆ ให้แก่นักเรียนอันเป็นลูกหลานของเขาเอง

ด้านการดำเนินงานและการจัดการ ได้แก่ ปัญหาทางด้านการวางแผน การดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน การประสานงานกับสื่อมวลชนหรือหน่วยงานภายนอกในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน และการจัดเก็บระบบข้อมูลด้านทรัพยากรและสภาพต่างๆ ของชุมชนที่จะนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการประชาสัมพันธ์ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัญหาเหล่านี้ ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ปัญหาในการวางแผนดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าในการดำเนินงานใดๆ ก็ตาม สิ่งที่สำคัญอันดับแรก คือ การวางแผน ซึ่งอัปษรศรี พลอดเปลี้ยว (2534 : 88) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการวางแผนแนวทางสำหรับการดำเนินงานและควบคุมงานดำเนินไปด้วยดี ดังสุภาวดีที่ว่า การเริ่มต้นที่ดีก็เท่ากับงานสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง ดังนั้นในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนนั้น โรงเรียนจะต้องมีการวางแผนและควรจะเป็นโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมในการกำหนดแผนงานการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย ซึ่งจะทำการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างรวดเร็ว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ส่วนปัญหาทางด้านการประสานงานกับสื่อมวลชน หรือหน่วยงานภายนอก ในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนจะบรรลุจุดมุ่งหมายได้ ต้องได้รับความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย ทั้งที่เป็นบุคลากรภายในโรงเรียนเองและบุคลากรที่อยู่ภายนอกโรงเรียน ในการเสนอรายงานให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และโดยเหตุที่การประชาสัมพันธ์นั้น เป็นเรื่องการติดต่อกับกลุ่มชนต่างๆ โรงเรียนจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถช่วยในการประชาสัมพันธ์ โดยการขอความอนุเคราะห์หรือความร่วมมือในการดำเนินการ เพื่อเป็นการให้ความสนับสนุนทางการเงิน

ข่าวสาร และสร้างความเชื่อถือศรัทธาไปยังกลุ่มชน เพื่อให้การประชาสัมพันธ์ได้ผลดียิ่งขึ้น โรงเรียนจึงต้องมีการประสานกับสื่อมวลชนต่างๆ หรือหน่วยงานภายนอกอยู่เสมอ ดังที่ วิทย์ ศิวะศิริยานนท์ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน สอาด พรหมน้อย, 2523 : 24) ได้กล่าวว่า หลักในการประชาสัมพันธ์ คือ ต้องพยายามเข้าถึงบุคคลผู้ที่มีความคิดเห็น หรือการกระทำของเขาเป็นที่เชื่อถือของคนหมู่มาก ทั้งนี้เพื่ออาศัยการประชาสัมพันธ์ผ่านบุคคลเหล่านี้ไปสู่ชนหมู่มาก ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องคำนึงอยู่เสมอว่า ในการทำงานจะต้องมีการประสานความคิดเห็นร่วมกัน ถ้าสามารถประสานงานให้เกิดความเข้าใจที่ติดต่อกันย่อมจะนำมาซึ่งความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานในที่สุด ส่วนปัญหาด้านการจัดเก็บระบบข้อมูล ด้านทรัพยากรและสภาพต่างๆ ของชุมชนที่จะนำมาใช้ เป็นประโยชน์ต่อการประชาสัมพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น ถือได้ว่าเป็นการทำงานที่มีระบบอย่างหนึ่ง กล่าวคือ ก่อนที่จะเริ่มดำเนินงานได้ จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลในด้านต่างๆ ของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ทั้งในด้านโครงสร้างทางวัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ เศรษฐกิจ ทรัพยากร สภาพปัญหา เจตคติ และความเชื่อถือต่างๆ เพราะชุมชนแต่ละแห่ง ย่อมจะมีความต้องการเฉพาะตัว ซึ่งโรงเรียนควรได้สนองความต้องการนั้น สิ่งเหล่านี้โรงเรียนจะต้องรวบรวมให้เป็นปัจจุบันให้ได้มากที่สุด ถูกต้องที่สุด เพื่อจะได้นำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนได้อย่างถูกต้อง ตรงตามเป้าหมาย และความต้องการของชุมชน ดังที่ ยนต์ ชุ่มจิต (2528, อ้างถึงใน ประสิทธิ์ บัญญัติ, 2534 : 160) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานใดๆ ก็ตาม ควรมีการเตรียมแผนไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดี เพราะถ้างานสำเร็จด้วยดีจะช่วยเสริมสร้างศรัทธาจากประชาชนได้

ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ได้แก่ ปัญหาทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ ที่จะนำมาสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์ และการให้บริการและอำนวยความสะดวกในด้านสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ปัญหาทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ ที่จะนำมาสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์นั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดสรรงบประมาณของ

โรงเรียน ซึ่งจะมากน้อยเท่าใด ขึ้นอยู่กับขนาดและโครงการของงานประชาสัมพันธ์
โรงเรียน หรือแล้วแต่การมองเห็นความสำคัญของงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งถ้าได้
งบประมาณมาก ย่อมจะสามารถจัดหา วัสดุ อุปกรณ์ ได้เพียงพอต่อการดำเนินงาน
ประชาสัมพันธ์ แต่ทั้งนี้ น่าจะพิจารณาบนรากฐานของการประหยัด โดยการประสาน
การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาแพงเพื่อการประชาสัมพันธ์ ระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดย
อาจจะหาทางรวมศูนย์บริการการใช้อุปกรณ์ไว้ในส่วนกลาง หรือแหล่งใดแหล่งหนึ่ง
โดยเฉพาะ เพื่อเป็นการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ได้อย่างคุ้มค่าที่สุด แต่สิ่งที่ต้อง
ตระหนักในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ประการหนึ่งก็คือ นอกเหนือไปจากวัสดุ
อุปกรณ์ที่มีราคาแพงแล้วยังสามารถใช้วิธีการต่างๆ เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์
เพื่อทดแทนความขาดแคลนทางด้านวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้ได้เช่นกัน ซึ่ง อับษรศรี
ปลอดเปลี่ยว (2530 : 98) ได้กล่าวว่า นอกเหนือไปจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อันได้
แก่ วิทยุตามสาย วิดีโอ กล้องถ่ายภาพ และอื่นๆแล้ว สื่อและเครื่องมือในการ
ประชาสัมพันธ์ที่โรงเรียนมีอยู่และสามารถนำไปใช้ในการนำข่าวสารไปสู่ประชาชน
ตามแผนการประชาสัมพันธ์โรงเรียน มีหลายประเภท ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อประเภท
คำพูด สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อประเภทภาพ และสื่อประเภทกิจกรรมพิเศษ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่า
นี้ เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ได้อย่างดี และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดีเช่น
เดียวกับวัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาแพงเหล่านั้น ส่วนปัญหาด้านการให้บริการ และอำนวยความสะดวก
ความสะดวกในด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าหาก
โรงเรียนสามารถสนองตอบความต้องการ ในลักษณะของการอำนวยความสะดวกแก่
ส่วนรวมได้ ย่อมจะเป็นที่รักนับถือและศรัทธาของประชาชนและจะนำมาซึ่งความเข้า
ใจอันดีและความสนับสนุนร่วมมือจากประชาชน อันเป็นวัตถุประสงค์เบื้องต้นของการ
ประชาสัมพันธ์ ซึ่ง วิจิตร อวระกุล (2534 : 266) ได้กล่าวถึงงานและกิจกรรม
ประชาสัมพันธ์ที่โรงเรียนควรดำเนินการ ซึ่งได้แก่ ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของ
ประชาชนในท้องถิ่นเพื่อจัดกิจกรรมทั่วไป ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องการศาสนา วัฒนธรรม
ประเพณีหรือพยายามให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมมี ช่วยเหลือหากชุมชนนั้นจัดขึ้น
หรือร้องขอความช่วยเหลือ หรือการให้ใช้อาคาร หรือบริเวณโรงเรียนจัดงาน ฯลฯ
และให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้สถานที่ของโรงเรียนบ้างตามสมควรหรือให้ยืมเครื่อง
ไม้ เครื่องมือบางอย่างจัดกิจกรรมที่เป็นส่วนรวมของชุมชน อย่างให้มีลักษณะตระหนัก

ทรวงแหงนในเรื่องสถานที่ เครื่องไม้เครื่องมือที่พอจะเอื้อเพื่อได้ ดังนั้นโรงเรียนในฐานะที่ต้องให้บริการชุมชนควรจะได้ศึกษาพิจารณาบริการช่วยเหลือในด้านต่างๆ เหล่านี้ โดยการจัดเตรียมสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ให้มีความพร้อมอยู่เสมอ

จากการวิจัยในเรื่องของ ปัญหาในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ที่ทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 17 ข้อ นั้นตามความคิดเห็นของผู้วิจัย เห็นว่า น่าจะเกี่ยวเนื่องมาจากสภาพการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ที่ผลของการวิจัยปรากฏออกมาให้เห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้น เมื่อโรงเรียนเห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจในวัตถุประสงค์ และวิธิตำเนินการที่จะทำให้การประชาสัมพันธ์โรงเรียนมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกลุ่มคนที่อยู่ภายนอก มีความเข้าใจในการดำเนินงานของโรงเรียน ให้ความสนับสนุน และความร่วมมือกับโรงเรียนในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้จึงทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับน้อยตามผลของการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งทางการบริหารการศึกษาแล้ว ถือว่า 4 M's เป็นทรัพยากรที่เป็นพื้นฐาน การบริหารการศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพ และปริมาณเพียงพอ (Man) ต้องได้ரியงบประมาณสนับสนุน การดำเนินงานเพียงพอ (Money) ต้องมีวัสดุสิ่งของตามความต้องการของแผนงาน และโครงการ (Material) และจะต้องมีระบบบริหารที่ดี มีประสิทธิภาพ (Management) (วินัย สมมิตร, 2527 : 18) การประชาสัมพันธ์โรงเรียนก็เช่นเดียวกัน จะเกิดประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ ก็ต้องอาศัยทรัพยากรทางการบริหารเหล่านี้ เป็นหลักในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สภาพการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 โรงเรียนควรมีมาตรฐานและเกณฑ์ที่แน่นอน ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และจะต้องประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ได้เข้าใจและรับทราบอย่างทั่วถึง

1.2 ผู้บริหารควรมีการติดตามผลของการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน ที่ได้มอบนโยบายให้กับครู-อาจารย์ นำไปปฏิบัติ

1.3 โรงเรียนควรมีการจัดเก็บข้อมูลในด้านต่างๆ ของบุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ให้เป็นระบบ ถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบันให้มากที่สุด

1.4 โรงเรียนควรมีหาวิธีการ และกิจกรรมที่จะทำให้ผู้ปกครอง ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นร่วมกับทางโรงเรียนให้มากที่สุด

1.5 โรงเรียนควรมีประชาสัมพันธ์ เผยแพร่การปฏิบัติงานของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลและสมาคมวิชาชีพต่างๆ ให้ครู-อาจารย์ ทั่วไปได้ทราบอย่างทั่วถึง

1.6 โรงเรียนควรมีสันับสนุนให้คณะกรรมการการศึกษา หรือ สมาคมผู้ปกครองและครู ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียนให้มากขึ้น

1.7 โรงเรียนควรมีสันับสนุนให้บุคลากรและหน่วยงานภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ให้มากขึ้น

2. ปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 โรงเรียนควรมีสันสนับสนุน และเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้แก่บุคลากรในโรงเรียนโดยวิธีการต่างๆ ให้มากขึ้น

2.2 โรงเรียนควรมีการจัดสรรงบประมาณ ให้แก่หน่วยงานประชาสัมพันธ์ ให้เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการจัดดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ควรศึกษาถึงภาพลักษณ์ (Image) ของบุคลากรภายนอกโรงเรียนที่มีต่อการจัดดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย